

Sygn. akt II Ca 1248/13

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Dorota Gamrat - Kubeczak

Sędziowie: SO Wiesława Buczek - Markowska (spr.)

SO Sławomir Krajewski

po rozpoznaniu w dniu stycznia 24 2014 roku w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Z. M.

z udziałem K. M. (1) i J. M.

o odłączenie nieruchomości, założenie dla niej nowej księgi wieczystej i wpis prawa własności

na skutek apelacji uczestnika J. M. od postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 18 września 2013 r., Dz. Kw 3754/13, KW nr (...) i Kw nr (...)

postanawia:

1. **oddalić apelację;**

2. **przyznać adw. Ł. L. od Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie kwotę 73,80 zł (siedemdziesiąt trzy złote osiemdziesiąt groszy), w tym podatek VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi J. M. z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt II Ca 1248/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 września 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie utrzymał w mocy wpis dokonany w dniu 12 czerwca 2013 r. na wniosek z dnia 15 maja 2013 r. w księgach wieczystych nr (...) i oddalił skargę uczestnika J. M. z dnia 20 czerwca 2013 r. (pkt I); przyznał adw. Ł. L. od Skarbu Państwa - Sądowi Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie wynagrodzenie w kwocie 147,60 zł tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej J. M. z urzędu.

W uzasadnieniu Sąd ten wskazał, iż w dniu 15 maja 2013 r. wnioskodawca Z. M. wniósł o odłączenie z księgi wieczystej nr (...) działki nr (...) i założenie nowej księgi wieczystej z wpisem prawa własności na jego rzecz oraz uczestnika K. M. (1), zgodnie z prawomocnym postanowieniem zapadłym w sprawie II Ns 479/10.

Następnie w dniu 12 czerwca 2013 r. Sąd w osobie referendarza sądowego dokonał z wpisów zgodnie z żądaniem wniosku. W dniu 20 czerwca 2013 r. uczestnik J. M. wniósł skargę na orzeczenie referendarza sądowego. Podniósł, iż nie zgadza się z wpisem, bo jest on niezgodny z prawem i Konstytucją, bo wszystkie wpisy na rzecz K. M. (2) obecnie

O. po 1/2 części są nieprawdziwe. Nadto sama dokonała ona podziału majątku bez wiedzy skarżącego, który będzie kwestionował dokonany podział majątku.

Postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2013 r. Sąd zwolnił J. M. od kosztów sądowych w całości i ustanowił dla niego adwokata z urzędu.

W piśmie datowanym 16 września 2013 r. ustanowiony pełnomocnik uczestnika podtrzymał niniejszą skargę i wniósł o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu i oświadczył, iż koszty te nie zostały uiszczone ani w całości ani w części.

Sąd I instancji wyjaśnił, iż rozpoznając skargę na wpis ustosunkowuje się do prawidłowości dokonanego wpisu w aspekcie jego zasadności i legalności, bierze również pod uwagę przytoczone przez skarżącego motywy skargi.

Przy ocenie zasadności i legalności wpisu sąd wieczystoksięgowy jest związany zakresem swej kognicji, którą wyznacza art. 626⁸ § 1 i 2 k.p.c. Zgodnie z treścią tego przepisu wpis dokonywany jest jedynie na wniosek i w jego granicach, chyba, że przepis szczególny przewiduje dokonanie wpisu z urzędu. Rozpoznając wniosek o wpis, sąd bada jedynie treść i formę wniosku, dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej.

Sąd Rejonowy ustalił, iż księga wieczysta nr (...) przed dokonaniem skarżonego wpisu prowadzona była dla nieruchomości gruntowej, położonej w T., składającej się z działki nr (...) o obszarze 0,2800 ha.

W dziale II jako właściciele wpisani byli: Z. M. w udziale do 1/4 części, K. M. (1) w udziale do 1/4 części i J. M. w udziale do 2/4 części.

W dziale III przed dokonaniem skarżonego wpisu widniał wpis o następującej treści: „Ostrzeżenie o niezgodności treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym przeciwko prawu własności nieruchomości nr działki (...), wpisanych na rzecz Z. M., syna J. i K., PESEL (...), w udziale do 1/4 części, K. M. (1), syna Z. i A., PESEL (...), w udziale 1/4 części, oraz J. M., syna J. i A., PESEL (...), w udziale do 2/4 części, gdy jak wynika z postanowienia o podziale majątku i zniesieniu współwłasności z dnia 3 kwietnia 2012 r., sygn. akt II Ns 479/10 wynika, że działka gruntu nr (...) przeszła na własność J. M., syna J. i A., PESEL (...), zaś działka nr (...) przeszła na własność Z. M., syna J. i K., PESEL (...) w udziale do 1/2 części oraz K. M. (3), syna Z. i A., PESEL (...), w udziale do 1/2 części”.

W wykonaniu skarżonego wpisu założono księgę wieczystą nr (...) dla nieruchomości gruntowej, położonej w województwie (...), powiecie (...), gminie P., w T., składającej się z działki nr (...) o obszarze 0,1700 ha. W dziale II jako właściciele wpisani są Z. M. w udziale do 1/2 części, K. M. (1) w udziale do 1/2 części.

Sąd wskazał, iż stosownie do treści art. 626² § 3 k.p.c. do wniosku o wpis należy dołączyć dokumenty stanowiące podstawę wpisu w księdze wieczystej. Badanie treści księgi wieczystej powinno się odnosić do stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej, natomiast badanie treści dokumentów dołączonych do wniosku mieści w sobie konieczność oceny, czy dokumenty te stanowią uzasadnioną podstawę wpisu. Badanie treści księgi wieczystej odnosi się do stanu prawnego (praw jawnych) ujawnionego w księdze wieczystej i do ustalenia, czy prawo którego wniosek dotyczy wywodzi się z prawa poprzednika.

W aktach księgi wieczystej SZ2S/00000309/5 znajduje się prawomocne orzeczenie sądu z 3 kwietnia 2012 r., sygn. akt II Ns 479/10, z którego treści wynika, iż oddalony został wniosek o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym J. M. i K. O. (pkt.I). Zniesiono współwłasność nieruchomości rolnej (składającej się z działki nr (...), opisanych w KW nr (...) przyznając na wyłączną własność J. M. działkę nr (...), a działkę nr (...) Z. M., K. M. (1) w udziałach po 1/2 części (pkt IV). Na ten dokument zaś wskazał wnioskodawca, jako stanowiący podstawę wpisu.

Tym samym skarżony wpis odpowiada prawu, a skarga wnioskodawcy okazała się nieuzasadniona. Sąd I instancji podniósł, z uwagi na zarzuty skarżącego, iż na podstawie art. 365 § 1 k.p.c., orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej,

a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Tym samym sąd wieczystoksięgowy zobligowany był do uwzględnienia przedmiotowego wniosku, a okoliczność, iż skarżący chce zakwestionować orzeczenie, stanowiące podstawę wpisu w drodze wznowienia postępowania nie mogła być wzięta pod uwagę przy rozpoznaniu niniejszej skargi.

Na podstawie § 2 ust. 3 w zw. z § 8 pkt 5, w zw. z § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U.2013.461) przyznano od Skarbu Państwa na rzecz adwokata Ł. L. kwotę 147,60 zł tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej J. M.. Stosownie do unormowania zawartego w § 19 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują opłatę w wysokości nie wyższej niż 150% stawek minimalnych, o których mowa w rozdziałach 3-5 tego rozporządzenia oraz niezbędne, udokumentowane wydatki adwokata. Stawki minimalne w niniejszej sprawie wynoszą 120 zł (§ 8 pkt 5 rozporządzenia), zgodnie zaś z § 2 ust. 3 w sprawach, w których strona korzysta z pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, opłaty za czynności adwokata sąd podwyższa o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług, obowiązującą w dniu orzekania o tych opłatach. Tym samym sąd orzekł jak w pkt. II postanowienia, nie znajdując podstaw do obciążenia tymi kosztami przeciwnika (wnioskodawcy).

Uczestnik J. M. zaskarżył powyższe postanowienie w całości i zarzucił mu naruszenie przepisów postępowania, które mało wpływ na wynik sprawy tj. art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez niedostateczne wyjaśnienie podstawy prawnej orzeczenia.

Wskazując na ten zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpatrzenia oraz o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu. Jednocześnie pełnomocnik z urzędu skarżącego oświadczył, że koszty te nie zostały uiszczone ani w całości ani w części.

W uzasadnieniu apelujący wskazał m.in., iż zgodnie z treścią art. 626⁸ § 1 i 2 k.p.c. wpis dokonywany jest jedynie na wniosek i w jego granicach, chyba że przepis szczególny przewiduje dokonanie wpisu z urzędu

Przepis art. 328 § 2 k.p.c., mający odpowiednie zastosowanie w niniejszym postępowaniu wskazuje, iż uzasadnienie orzeczenia powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Zdaniem apelującego, w uzasadnieniu orzeczenia Sąd I instancji w sposób oględny dokonał wyjaśnienia przytoczonych przepisów, co zdaniem skarżącego naruszało dyspozycję art. 328 § 2 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Na wstępie rozważań należy przypomnieć, iż sąd wieczystoksięgowy przed dokonaniem żądanego wpisu powinien zbadać treść i formę wniosku, treść i formę dołączonych do wniosku dokumentów, a także treść księgi wieczystej i w oparciu o wynik tego badania ustalić, czy wniosek o wpis jest uzasadniony. Powyższy zakres czynności sądu wieczystoksięgowego wynika z treści art. 626⁸ § 2 k.p.c., który wyznacza granice kognicji tego sądu – zarówno I, jak i II instancji. Przepis ten stanowi, iż rozpoznając wniosek o wpis, sąd bada jedynie treść i formę wniosków dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej. Tak zawężony zakres kognicji sądu wieczystoksięgowego wynika z celu postępowania, którym jest prawidłowe ustalenie prawno-rzeczowego stanu nieruchomości opisanej w księdze wieczystej.

W ocenie Sądu II instancji podniesiony w apelacji zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez niedostateczne wyjaśnienie podstawy prawnej orzeczenia - okazał się oczywiście chybiony. Sąd I instancji w sposób dostateczny wyjaśnił bowiem regulację zawartą w art. 626⁸ § 1 i 2 k.p.c. i właściwie rozpoznał wniosek z dnia 15 maja 2013 r. właśnie w oparciu o ten przepis, dokonując badania treści wniosku, treści orzeczenia sądu mającego stanowić podstawę żadanego wpisu oraz ustalił treść księgi wieczystej. W wyniku tego badania sąd wieczystoksięgowy stwierdził prawidłowość dokonanego przez referendarza sądowego wpisu i wobec braku przeszkód do jego dokonania, zaskarżony wpis z dnia 12 czerwca 2013 r. utrzymał w mocy. Orzeczenie to jest zgodne z obowiązującymi przepisami i jako takie musi się ostać.

Dokumentem, mającym stanowić podstawę wpisu w rozpoznawanej sprawie, było postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 3 kwietnia 2012 r., wydane w sprawie II Ns 479/10.

Należy wskazać iż w przypadku, gdy dokumentem mającym stanowić podstawę wpisu jest orzeczenie sądu, badanie tego dokumentu w myśl art. 626⁸ § 2 k.p.c. sprowadza się do sprawdzenia, czy treść orzeczenia odpowiada wpisom ujawnionym w księdze wieczystej, a zatem czy w orzeczeniu wskazano m.in. właściwy numer księgi wieczystej, oznaczenie nieruchomości, czy orzeczenie dotyczy osób, którym według księgi przysługują do nieruchomości jakiegokolwiek prawa czy roszczenia. Wyłączone jest natomiast badanie merytoryczne orzeczenia będącego podstawą wpisu w księdze (tak orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 28 sierpnia 1991 r., sygn. akt III CZP 71/91, opubl. OSNCP 3/92/47). Zasada powyższa wynika jednak nie tylko z utrwalonego orzecznictwa, ale przede wszystkim z art. 365 § 1 k.p.c., stanowiącego, iż orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. W konsekwencji stwierdzić należy, iż sąd wieczystoksięgowy rozpoznając wniosek o wpis na podstawie załączonego orzeczenia sądu, związany jest treścią tego orzeczenia i nie może go badać pod względem merytorycznym.

W realiach rozpoznawanej sprawy wnioskodawca domagał się odłączenia z księgi wieczystej (...) działki nr (...), założenie dla niej nowej księgi wieczystej i wpisanie w tej nowej księdze jako właściciela Z. M. i K. M. (1) w udziałach po 1/2. Podstawę wpisu stanowiło opisane wyżej, prawomocne postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 3 kwietnia 2012 r., wydane w sprawie II Ns 479/10 z wniosku J. M. o podział majątku i zniesienie współwłasności. W punkcie IV tego postanowienia Sąd dokonał zniesienia współwłasności nieruchomości rolnej, składającej się z działki nr (...), opisanych w KW nr (...) i przyznał na wyłączną własność J. M. działkę nr (...), a działkę nr (...) Z. M., K. M. (1) w udziałach po 1/2 części.

Analiza akt niniejszej sprawy – w ocenie Sądu II instancji – wskazywała, iż z uwagi na brak przeszkód do wykonania żądania wnioskodawcy, sąd wieczystoksięgowy w oparciu o treść art. 626⁸ § 2 kpc zobligowany był dokonać wpisu. Wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd Rejonowy w sposób bardzo obszerny w swoim uzasadnieniu wyjaśnił motywy rozstrzygnięcia, zatem uważna lektura wywodów tego Sądu tam zawarta, w żaden sposób nie prowadzi do konstatacji, aby Sąd I instancji naruszył art. 328 § 2 kpc.

W ocenie Sądu Okręgowego, o skutecznym postawieniu zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. można mówić tylko wtedy, gdy uzasadnienie wyroku nie zawiera elementów pozwalających na weryfikację stanowiska sądu, a braki uzasadnienia w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej muszą być tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona, bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej. Zarzut ten może znaleźć zastosowanie jedynie w tych wyjątkowych sytuacjach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu I instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania zaskarżonego orzeczenia.

Taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie, stąd też apelacja uczestnika jako niezasadna podlegała zatem oddaleniu, o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

W punkcie 2 sentencji przyznano pełnomocnikowi z urzędu wynagrodzenie w wysokości 73,80 zł, na które złożyła się kwota 60 zł, ustalona na podstawie § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 8 pkt 5, w zw. z § 19 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461), powiększona o należny podatek VAT 23%.